

การวิจัยทางการแพทย์แผนไทย

อ.พทป.แสงสิทธิ์ กฤษฏี

การดูแลสุขภาพ 4 มิติ

การดูแลสุขภาพ 4 มิติ

1. การรักษาสุขภาพ
2. การป้องกันโรค
3. การส่งเสริมสุขภาพ
4. การฟื้นฟูสุขภาพ

แพทย์แผนไทยประยุกต์

1

เวชกรรมไทย

องค์ความรู้ใหม่

การให้บริการ

อื่นๆ

แพทย์แผนไทยประยุกต์

2

หัตถเวชกรรมไทย

องค์ความรู้

การให้บริการ

การนวด

การทดสอบผล

การสร้างองค์
ความรู้ใหม่

อื่นๆ

แพทย์แผนไทยประยุกต์

3

เภสัชกรรมไทย

พฤกษศาสตร์พื้นบ้าน

หมอยาพื้นบ้าน

เภสัชวิทยา

พิษวิทยา

เศรษฐศาสตร์, สังคม

ความนิยม

อื่นๆ

ความแพร่หลาย

การยอมรับ

องค์ความรู้ + เอกลักษณ์

ทฤษฎี, องค์ความรู้ใหม่

การแพทย์พื้นบ้าน

การดูแล

แพทย์แผนไทยประยุกต์

4

ผดุงครรภ์

```
graph LR; A[ผดุงครรภ์] --- B[องค์ความรู้]; A --- C[การให้บริการ];
```

องค์ความรู้

การให้บริการ

แพทย์แผนไทยประยุกต์

5

ธรรมชาติบำบัด + แพทย์ทางเลือก

แพทย์แผนไทยประยุกต์

6

ประยุกต์อื่นๆ

การวิจัย

คือ การศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อแสวงหาคำตอบสำหรับปัญหาหรือคำถามการวิจัยที่กำหนดไว้ ซึ่งทำให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือเกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

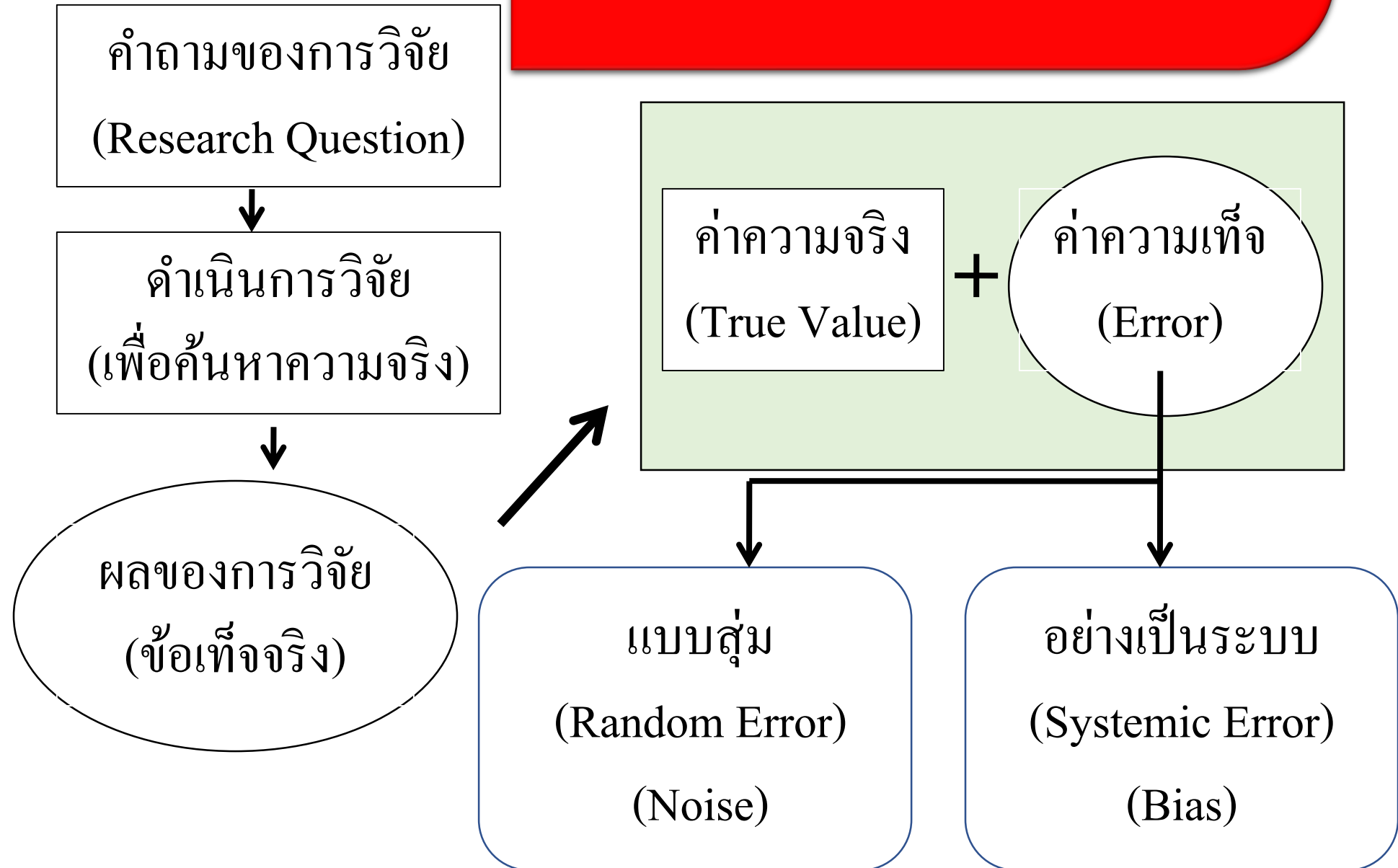
หลักและแนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย

1. เกณฑ์การพิจารณาว่ากิจกรรมใดเป็นงานวิจัย
2. เป้าหมายของการวิจัย
3. วิธีการในการแสวงหาความรู้
4. ขั้นตอนกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

เกณฑ์ในการพิจารณาว่ากิจกรรมใดเป็นงานวิจัย

- ความสมบูรณ์ของกระบวนการ
- ความลึกซึ้งของการค้นคว้า
- ความใหม่ของความรู้ที่ได้
- ความถูกต้องและความเชื่อถือได้

เป้าหมายของการวิจัย

วิธีการในการแสวงหาความรู้

- วิธีเชื่อต่อ ๆ กันมา (Method of Tenacity)
- วิธีเชื่อผู้มีอำนาจ (Method of Authority)
- วิธีสัญชาตญาณ (Method of Intuition)
- วิธีลองผิดลองถูก (Method of Trial and Error)
- วิธีทางวิทยาศาสตร์ (Method of Science)

ขั้นตอนของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหา

Primary research question

Secondary research question

ขั้นที่ 2 การตั้งสมมติฐาน Hypothesis

ขั้นที่ 3 การพิสูจน์สมมติฐาน

ขั้นที่ 4 การสรุปผล

รูปแบบการวิจัย

- ตัวแปร (Variables)
- กลุ่มควบคุม (Control Group)
- การจำแนกรูปแบบการวิจัย
- แนวทางการออกแบบการวิจัย
- การเลือกรูปแบบการวิจัย

ตัวแปร (Variables)

คือ คุณลักษณะที่ผู้วิจัยสนใจจะศึกษา

ในรูปที่มองเห็นได้ง่าย

น้ำหนัก ส่วนสูง ความดันโลหิต ฯลฯ

ในรูปที่มองเห็นได้ยาก

สภาพสุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต ความเจ็บปวด ความกังวลใจ

ตัวแปรหรือความสัมพันธ์ของตัวแปร

- ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)
- ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ตัวแปรอิสระ
(Independent
Variables)

เป็นต้นเหตุ
หรือปัจจัยเสี่ยง
เป็นต้นกำหนด
มีอิทธิพล

ตัวแปรตาม
(Dependent
Variables)

กลุ่มควบคุม (Control Group)

กลุ่มควบคุม (Control Group) หรือ
กลุ่มเปรียบเทียบ (Comparison Group)

การจำแนกรูปแบบการวิจัย

ก) การจำแนกตามเป้าหมายหรือผล

(1) การวิจัยพื้นฐาน (Basic Research)

(2) การวิจัยประยุกต์ (Applied Research)

การจำแนกรูปแบบการวิจัย

- ข) จำแนกตามลักษณะสิ่งที่ทำการศึกษา
- (1) การวิจัยวารสารหรือเอกสาร (Documentary Research)
  - (2) การวิจัยทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Research)
  - (3) การวิจัยในสัตว์ทดลอง (Animal Research)
  - (4) การวิจัยทางคลินิก (Clinical Research)
  - (5) การวิจัยชุมชน (Community Research)
  - (6) การวิจัยปฏิบัติการ (Operational Research)
  - (7) การวิจัยบริการสาธารณสุข (Health Service Research)

การจำแนกรูปแบบการวิจัย

ค) จำแนกตามลำดับเวลา

(1) การวิจัยย้อนหลัง (Retrospective Research)

(2) การวิจัยไปข้างหน้า (Prospective Research)

การจำแนกรูปแบบการวิจัย

- ง) จำแนกตามวิธีดำเนินการวิจัย
  - (1) การวิจัยโดยการสังเกต (Observational Research)
    - การวิจัยโดยการสังเกตเชิงพรรณนา (Descriptive Research)
    - การวิจัยโดยการสังเกตเชิงวิเคราะห์ (Analytical Research)
  - (2) การวิจัยโดยการทดลอง (Experimental Research)

จรรยาบรรณนักวิจัย

และ

แนวทางปฏิบัติ

สภาวิจัยแห่งชาติ

นิยาม

นักวิจัย หมายถึง ผู้ที่ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อตอบประเด็นที่สงสัย โดย

มีระเบียบวิธีอันเป็นที่ยอมรับในแต่ละศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมทั้ง แนวคิด มโนทัศน์ และวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

จรรยาบรรณ หมายถึง หลักความประพฤติอันเหมาะสมแสดงถึงคุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบอาชีพ ที่กลุ่มบุคคลแต่ละสาขาอาชีพประมวลขึ้น ไว้เป็นหลัก เพื่อให้สมาชิกในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ ยึดถือปฏิบัติ เพื่อรักษาชื่อเสียงและส่งเสริมเกียรติคุณของสาขาวิชาชีพของตน

จรรยาบรรณนักวิจัย หมายถึง หลักเกณฑ์ควรประพฤติปฏิบัติของนักวิจัยทั่วไป เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมและหลักวิชาการที่เหมาะสม ตลอดจนประกันมาตรฐานของการศึกษาค้นคว้าให้เป็นไปอย่างสามัคคีดีศรีและเกียรติภูมิของนักวิจัย

ข้อ 1 นักวิจัยต้องซื่อสัตย์และมีคุณธรรมในทางวิชาการและการจัดการนักวิจัยต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเองไม่ลอกเลียนงานของผู้อื่น ต้องให้เกียรติและอ้างถึงบุคคลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำมาใช้ในงานวิจัย ต้องซื่อตรงต่อการแสวงหาทุนวิจัยและมีความเป็นธรรมเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

ข้อ 2 นักวิจัยต้องตระหนักถึงพันธกรณีในการทำวิจัย ตาม
ข้อตกลงที่ทำไว้กับหน่วยงานที่สนับสนุน

การวิจัยและต่อหน่วยงานที่ตนสังกัด

นักวิจัยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีและข้อตกลงการวิจัยที่
ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายยอมรับร่วมกัน อุทิศ

เวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดีที่สุดและเป็นไปตามกำหนดเวลา มี
ความรับผิดชอบไม่ละทิ้งงานระหว่างดำเนินการ

ข้อ 3 นักวิจัยต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาการที่ทำวิจัย

นักวิจัยต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาการที่ทำวิจัยอย่างเพียงพอ
และมีความรู้ความชำนาญหรือ

มีประสบการณ์ เกี่ยวเนื่องกับเรื่องที่ทำวิจัย เพื่อนำไปสู่งานวิจัยที่มี
คุณภาพ และเพื่อป้องกันปัญหาการ

วิเคราะห์ การตีความ หรือการสรุปที่ผิดพลาด อันอาจก่อให้เกิดความ
เสียหายต่องานวิจัย

ข้อ 4 นักวิจัยต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย ไม่ว่าจะเป็
นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต

นักวิจัยต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และ
เที่ยงตรงในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคน

สัตว์ พืช ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึก
และปณิธานที่จะอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม

ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ข้อ 5 นักวิจัยต้องเคารพศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็น
ตัวอย่างในการวิจัย

นักวิจัยต้องไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางวิชาการจนละเลย และ
ขาดความเคารพในศักดิ์ศรีของเพื่อน

มนุษย์ต้องถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะอธิบายจุดมุ่งหมายของการ
วิจัยแก่บุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยไม่

หลอกลวงหรือบีบบังคับ และไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

ข้อ 6 นักวิจัยต้องมีอิสระทางความคิด โดยปราศจากอคติในทุก
ขั้น ตอนของการทำวิจัย

นักวิจัยต้องมีอิสระทางความคิด ต้องตระหนักว่า อคติส่วนตนหรือ
ความลำเอียงทางวิชาการ อาจ

ส่งผลให้มีการบิดเบือนข้อมูลและข้อค้นพบทางวิชาการ อันเป็น
เหตุให้เกิดผลเสียหายต่องานวิจัย

ข้อ 7 นักวิจัยพึ่งนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ
นักวิจัยพึ่งเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อประโยชน์ทางวิชาการและ
สังคมไม่ขยายผลข้อค้นพบจนเกิดความ
เป็นจริง และไม่ใช้ผลงานวิจัยไปในทางมิชอบ

ข้อ 8 นักวิจัยพึงเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น
นักวิจัยพึงมีใจกว้าง พร้อมที่จะเปิดเผยข้อมูลและขั้นตอนการ
วิจัยยอมรับฟังความคิดเห็นและ
เหตุผลทางวิชาการของผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข
งานวิจัยของตนให้ถูกต้อง

ข้อ 9 นักวิจัยพึงมีความรับผิดชอบต่อสังคมทุกระดับ
นักวิจัยมีจิตสำนึกที่จะอุทิศกำลังสติปัญญาในการทำวิจัย
เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อความ
เจริญและประโยชน์สุขของสังคมและมวลมนุษยชาติ